

**„Ieșită din adâncurile glii
Ca alba crizantemă orbitoare,
De-a pururi pretutindeni ne apare
Uluitoarea voce a Mariei.”**

(Cristian Păncescu)

program de cântece populare ardelențești, maramureșene, bucovinene și oltenești.

S-a remarcat de-a lungul carierei și prin abordarea altor genuri de manifestare artistică, trecând de la cupletul de revistă la operetă sau teatru. Luna ianuarie 1944 marchează debutul ei în opereta „Mascota” de Edmond Aundran, deținând rolul principal feminin, alături de tenorul Ion Dacian. Urmează apariția ei în spectacolele: „Cadavrul viu”, „Horia”, „Opera de trei parale”, în comedia muzicală „Sfinxul de la Hollywood” etc. Are câteva apariții în filmele cu valoare de document „Se aprind făcliiile”, „România”, în scurt-metrajul „Amintiri din București”. Este distribuită în coproducția româno-franceză „Ciulinii Bărăganului” după romanul cu același nume de Panait Istrati.

Devenise cunoscută și adorată pe multe scene din lume, având turnee răsunătoare la Viena, Paris, Londra, Istanbul etc. A reprezentat cântecul popular românesc pe continentul american, în cadrul Expoziției Internaționale de la New York.

Maria Tănase și-a făcut un repertoriu de aproape 400 de piese în care se reflectă varietatea genurilor și stilurilor din toate regiunile populate de români. De-a lungul carierei sale a interpretat doine, balade, cântece de mahala, romanțe: *Aseară vântul bătea, Maria neichii, Mărie, Hai, maico, la iarmaroc, Mărioară de la Gorj, Doină* ș. a. Unele din piesele interpretate de ea: *Ciuleandra, Lume, lume, Sanie cu zurgălăi* au devenit adevărate șlagăre mondiale.

Maria Tănase dorea ca restul vieții să-l închine învățământului pedagogic de factură folclorică: a fost directoarea Teatrului Ateneului (1945), profesoară de canto popular la Școala de Muzică din București (1954), folcloristă la orchestra „Taraful Gorjului” (1962).

Activitatea vestitei cântărețe a fost marcată prin conferirea titlurilor de Laureată a Premiului de Stat pentru interpretarea cântecelor românești (1955) și Artistă Emerită (1957). Revista „Viața Românească” a publicat romanul „Cântecul Mioarei” de Mihail Sadoveanu, dedicat Mariei Tănase (1961).

Răpusă de boală, Maria Tănase a decedat la 22 iunie 1963, la București, fiind înmormântată la Cimitirul Bellu.

Juriul Academiei „Charles Cros” din Paris i-a decernat Marele Premiu Internațional al discului „In Memoriam” (1965). Sculptorița Florica Hociung a expus la Florența lucrarea „Cântecul pământului românesc”, dedicată Mariei Tănase (1969-70). Drept omagiu adus Mariei Tănase, în 1969, la Craiova, se instituie Concursul și Festivalul ce-i poartă numele.

Numele ei îl poartă numeroase instituții muzicale și străzi, inclusiv o stradă din Chișinău.

Oamenii Moldovei mele

MARIA TĂNASE

Chișinău 2013

Cântăreață de muzică populară, supranumită „Pasărea măiastră”, „Privighetoarea din Carpați”, „Regina cântecului popular”, Maria Tănase s-a născut la 25 septembrie 1913, la București, în familia grădinarului Ion Coandă Tănase și a Anei Munteanu.

Își face studiile la școala primară (1920), apoi la Liceul de fete „Ion Heliade Rădulescu” din București (1924).

Prima apariție în public are loc în 1921, pe scena Căminului Cultural „Cărămidarii de Jos” din Calea Piscului, apoi pe scena Liceului „Ion Heliade Rădulescu”. Dornică să învețe cât mai multe cântece, mergea pe timpul verii la baștina mamei, în Făgăraș. Anul 1934 a marcat admiterea ei prin concurs la Teatrul de Vară „Cărăbuș”, condus de marele actor Constantin Tănase. A fost distribuită într-un grup vocal, alături de Lia Bogdan, Marcel Emilian, Milica Milian și Ștefan Glodariu.

În toamna anului 1934, prezentată lui Constantin Brăiloiu, întemeietorul Arhivei Internaționale de Folclor de la Geneva de mai târziu, i s-a recunoscut talentul și i s-a recomandat să-și aleagă repertoriul direct de la izvoare.

Începutul carierei artistice propriu-zise a coincis cu debutul radiofonic din 20 februarie 1938, când a prezentat un program de piese folclorice: *M-am jurat de mii de ori, Ce-i mai dulce ca alvița, Cine iubește și lasă, Geaba mă mai duc acasă, Marie și Mărioară, Când o fi la moartea mea*.

Luna septembrie 1938 marchează debutul Mariei Tănase în arta cupletului, dar și lansarea unor cântece românești de largă circulație: *Mi-am pus busuioc în păr, Habar n-ai tu, Trenule mașină mică* ș. a. A izbutit să-și însușească multe din subtilitățile care alcătuiesc farmecul și prospețimea interpretării autentice populare.

Urmează succesul ei pe scena Teatrului „Alhambra”: a apărut în spectacole cu un album de cântece din repertoriul francez, spaniol și melodii autohtone. Maria Tănase este prețuită de criticii muzicali ca „interpretă ideală a cântecului popular românesc”, „adevărată revelație”. Cântă la emisiunea „Gong! Radio Cabaret”, alături de actorul Constantin Tănase. Prezintă într-o emisiune radiofonică un program cu genericul „Cântece populare în ritm de jazz”, acompaniată de formația de jazz „Melody”. Ulterior înregistrează la Studioul „Tomis” piesa *Romanța marsei*, iar la Studioul „Columbia” înregistrează piesa *Nunta țigănească*. Apare la microfonul radiofonic cu un

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ

Opera

Bătrânețe, haine grele [înregistr. audio] / interpr.: M. Tănase; Orchestra condusă de V. Predescu, I. Banu, N. Predescu. – București: Electrecord, [s.a.]. – 1 casetă audio. – STC 00998.

Maria neichii, Mărie [înregistr. audio] / interpr.: M. Tănase; Orchestra condusă de V. Predescu, I. Banu. – București: Electrecord, [s.a.]. – 1 casetă audio. – STC 00999.

Referințe critice

Roșca, Maria. Maria Tănase / M. Roșca; cop.: A. Poch; fotogr.: Gh. Roșca. – București: Editura Muzicală, 1988. – 288 p.; 8 f. fotogr.

Sbârcea, George. Maria Tănase – pasărea măiastră a cântecului românesc / G. Sbârcea; cop.: A. Mituca. – București: Romhelion, 1991. – 63 p.: il.

Sbârcea, George. Pasărea măiastră // Sbârcea, George. Întâlniri cu muzicieni ai secolului XX / G. Sbârcea. – București, 1984. – P. 195-197.

Negru, Nina. Semănați cântece și flori / N. Negru // Jurnal de Chișinău. – 2013. – 27 sept. – P. 15.

Iacob, Valentin. Cine iubește și lasă / V. Iacob // Jurnal de Chișinău. – 2012. – 13 ian. – P. 16.

Dedicații lirice

Loteanu, Emil. Inscriptie cu negru: în memoria Mariei Tănase, cântec înfiorat peste vreme, dragostea mea și a unei lumi... // Loteanu, Emil. 101 poeme. – Ch., 2011. – P. 69-70.

Referințe

Uneori mă încercă simțământul că melodiile îmi vin de undeva de departe, din străfundul conștiinței populare, se furișează în mine, visând parcă, le ascult și le înregistrez.

Maria Tănase

Maria Tănase avea un glas cu un timbru particular, clar și fierbinte, având cu toate acestea și adâncimi de statură gravă.

George Sbârcea

A strâns în glasul ei lacrima și jalea din bocetele și revolta străbunilor. A cules alintul din cântecul de leagăn și dorul din freacățul pădurilor. În versul ei răsună chiotul haiducilor și bucuria împlinirii celor mai vrednici care stăpânesc răsăriturile și apusurile zilei de azi.

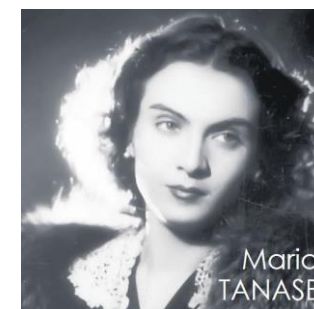
Dorina Rădulescu

Maria Tănase este neîntrecută în tălmăcirea cântecului nostru popular. Maria nu cântă niciodată la fel același cântec. Păstrându-i autenticitatea, de fiecare dată, însă, imprimă melodiei o altă vibrație.

J. V. Pandelescu

Maria Tănase este un fenomen. N-am auzit până azi nici un cântăreț izbutind să interpreteze cu asemenea talent și originalitate cântecul nostru popular, păstrând nealterată autenticitatea versului și melodiei.

Theodor Rogalski

*Alcătuitor: Sabina Dodul
Responsabil de ediție: Claudia Balaban*